

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Освітня програма	36799 Фізика та астрономія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	104 Фізика та астрономія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

29.07.2021 р.

Справа № 1092/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Голуб Олександр Андрійович – головуючий,
Білоус Оксана Іванівна,
Дмитрів Григорій Степанович,
Запотоцький Сергій Петрович,
Коваленко Ігор Миколайович,
Кохтич Людмила Михайлівна,
Максименко Надія Василівна,
Погребняк Володимир Григорович,
Сонько Сергій Петрович,
Трохимчук Андрій Дмитрович,
Тяпкін Олег Костянтинович,

за участі запрошених осіб:

Сминтина Валентин Андрійович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36799
Назва ОП	Фізика та астрономія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	104 Фізика та астрономія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 11, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Верифіковано виконання підкритерію. Мета ОНП "Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих у європейський та світовий науково-освітній простір фахівців ступеня доктора філософії в галузі природничих наук за спеціальністю «Фізика та астрономія» за освітньо-науковою програмою «Фізика та астрономія», здатних до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності у галузі природничих наук, викладацької роботи у закладах вищої освіти." корелюється з стратегічними цілями, визначеними в «Стратегічних пріоритетах розвитку Одеського національного університету імені І.І. Мечникова на 2020-2025 роки». Проте, у подальшому варто врахувати у назві фокус/специфіку цієї ОНП.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Верифіковано частково, оскільки не зрозуміло як було враховано позиції стейкхолдерів з високою мірою впливу на ОНП. Як вказано в звіті ЕГ "Враховуючи географічне розташування та власну науково-дослідницьку базу виконуються спостереження для Національного космічного агентства України. Розробляються та вдосконалюються прилади для сонячної енергетики та оптоелектроніки.", проте варто було б розпочати з визначення критеріїв та формування реєстру зовнішніх стейкхолдерів.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Верифіковано частково виконання підкритерію. Не вдалося переконатися, що вказані у ВСО та звіті ЕГ речі: "Враховуючи географічне розташування та власну науково-дослідницьку базу виконуються спостереження для Національного космічного агентства України. Розробляються та вдосконалюються прилади для сонячної енергетики та оптоелектроніки." відображено у ОНП "Фізика та астрономія".

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт відсутній, але програмні компетентності та ПРН ОНП "Фізика та астрономія" визначено з урахуванням дискрипторів для цього рівня вищої освіти та вимог восьмого рівня чинної Національної рамки кваліфікацій (НРК), затвердженої 25 червня 2020 року постановою КМУ, та третього цикла вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011- %Do%BF#Tex](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Верифіковано частково виконання підкритерію.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Верифіковано виконання підкритерію. Проте, до нормативної частини ОНП включено ОК з назвою "Історія, концепції та сучасні досягнення науки", яка є однаковою для всіх ОНП докторів філософії, що створює певну невизначеність для аспірантів. Варто розглянути можливість уточнення у назві, як це зроблено у назві цієї ОК для іншої ОНП "Історія, концепції та сучасні досягнення історичної науки" http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/faculty/history/032phd/istoriya_conceptiya2020.pdf.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Верифіковано відповідність підкритерію.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Загальний обсяг освітньої складової ОНП «Фізика та астрономія» 45 кредитів ЄКТС. На вивчення нормативних ОК відводиться 66,6% від загального обсягу кредитів ОНП (30 кредитів), на вивчення вибіркового компонента 15 кредитів ЄКТС, що становить 33,4% і відповідає нормам закону України. Здобувач реалізує право вибору навчальних дисциплін у межах, передбачених освітньо-науковою програмою та навчальним планом в обсязі, що становить 15 кредитів ЄКТС або 33,3% від загального обсягу ОНП. Нормативно вибір навчальних дисциплін визначено «Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polz-pravaabitur.pdf>), яке потребує удосконалення у частині розширення можливостей для здобувачів формувати індивідуальну освітню траєкторію. Обмежена законодавчо визначена можливість здобувачів третього рівня вищої освіти формувати індивідуальну освітню траєкторію, що проявляється у неможливості обирати навчальні дисципліни з переліків, що пропонуються для вибору здобувачам інших рівнів вищої освіти та інших освітньо-наукових програм підготовки здобувачів ступеня доктора філософії, які пов'язані з тематикою їхнього дисертаційного дослідження і не лише.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Можливостей для практичної підготовки аспірантів є достатньо, про що свідчить інформація, наведена у звіті ЕГ: "Для керівництва та виконання фундаментальних і прикладних наукових досліджень за актуальними науковими напрямками у структурі університету функціонує науково-дослідна частина (http://onu.edu.ua/uk/science/nauchdosl/research_unit), до складу якої входять 23 наукових підрозділи. Практичну підготовку здобувачі отримують при проходженні педагогічної практики (обсяг 6 кредитів ЄКТС), яку здобувачі проходять на третьому році навчання. Програма педагогічної асистентської практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/aspirantura/programa_pedagogichnoi_praktyki_aspirant.pdf)."

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Верифіковано виконання підкритерію.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг всіх ОК освітньо-наукової програми "Фізика та астрономія" дозволяє досягти аспірантам цілей та ПРН.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Дуальна форма освіти не передбачена.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Верифіковано відповідність підкритерію.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Особливості ОНП враховано, зокрема "вступникам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), за рішенням Приймальної комісії можуть бути призначені додаткові вступні випробування. Вся інформація щодо переліку документів, необхідних для вступу розміщена на інформаційній веб сторінці відділу аспірантури ОНУ імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/science/postgraduate/aspirantam>)."

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Всі процедури та правила визначено, є навіть приклади застосування цих правил до аспірантів ОНП.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила визначаються положенням, але прикладів їхнього застосування на ОНП не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Верифіковано відповідність підкритерію.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація надається, що було підтверджено учасниками зустрічей, проте, на момент ознайомлення з відкритими джерелами встановлено, що сайт випускової кафедри експериментальної фізики не оновлювався з 2013-2014 років і вся застаріла інформація на ньому доступна лише російською мовою.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Здобувачі залучені до реалізації наукових тем кафедри, беруть участь у написанні наукових звітів кафедри. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень більше на рівні описовому, оскільки змістовні частини більшості ОК не містять здобутків, отриманих викладачами та науковими керівниками аспірантів.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Підтверджено на прикладі фахових ОК вибіркових дисциплін.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Приклади інтерналізації є локальними.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Критерії оцінювання аспірантів потребують перегляду. Оскільки зараз на "поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання" відводиться 40 балів. Інші 60 балів за 100-бальною шкалою даються на "залікову роботу, бесіду", при цьому кожне з двох теоретичних питань оцінюється в 30 при письмовій підсумкової атестації (заліку/екзамену). В чому можна переконатися ознайомившись з робочими програмами навчальних дисциплін, як приклад (http://phys.onu.edu.ua/pub/Робочі_програми/ОК_5_Історія_концепції_та_сучасні_досягнення_науки.pdf), http://phys.onu.edu.ua/pub/Робочі_програми/Прикладна_фізика_дисперсних_систем_2020.pdf тощо.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Стандарт вищої освіти відсутній.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила є непрозорими, а об'єктивність екзаменаторів сумнівною у чому можна переконатися ознайомившись з "Положенням про організацію та проведення контролю результатів... (<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol.pdf>), а також зі змістом робочих програмах навчальних дисциплін (<http://phys.onu.edu.ua/uk/robochi-prohramy-navchalnykh-dystsyplin>).

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Підтверджено виконання підкритерію.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Верифіковано відповідність підкритерію.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедура добору академічного персоналу потребує вдосконалення, оскільки положення (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz_nauk-ped.pdf) 2016 року.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Приклади залучення роботодавців є точковими, що потребує вдосконалення.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

До аудиторних занять практики не залучалися.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Система сприяння професійному розвитку викладачів та наукових керівників аспірантів потребує розвитку та вдосконалення.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Система відсутня, є приклади точково матеріального заохочення, які не можуть розглядатися як системний комплексний підхід.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Верифіковано виконання підкритерію.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Верифіковано часткове виконання підкритерію, оскільки інформаційні ресурси потребують ретельного доопрацювання та оновлення.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Верифіковано виконання підкритерію.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Підтримка здійснюється через безпосередніх учасників і не є системною.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Не вдалося переконатися, оскільки навіть посилання на сайт про документи не працює, як і звіт ЕГ не містить про підтверджені практики, особливо щодо широкого кола осіб, наприклад молодих сімей тощо.

7.6 Найвні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедурні документи є, але практики їхнього застосування відсутні.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Верифіковано відповідність підкритерію.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Відсутня зацікавленість здобувачів брати участь у вдосконаленні ОНП.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Не вдалося верифікувати участь роботодавців у оновленні ОНП, через ретельний аналіз ОНП 2016 та 2020 років.

8.4 Найвна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Практика збирання інформації про подальший шлях випускників підтверджується.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Відсутній системний підхід до моніторингу та перегляду ОНП на університетському рівні.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОНП акредитується вперше.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Культура якості знаходиться на стадії формування.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Верифіковано часткову відповідність підкритерію.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Не вдалося підтвердити виконання підкритерію, оскільки жодних змін, пропозицій змін чи причин їхнього не врахування не наведено.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Верифіковано відповідність підкритерію.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень B

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Верифіковано відповідність підкритерію.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

Теми дисертаційних досліджень аспірантів відповідають напрямку наукових досліджень керівників, в чому можна переконатися з файлу, що додається [blob:https://office.naqa.gov.ua/6ea16b3d-cad4-4bbo-a300-f87bcc1ecb7e](https://office.naqa.gov.ua/6ea16b3d-cad4-4bbo-a300-f87bcc1ecb7e). Шкода, що вся ця інформація відсутня у відкритих джерелах ЗВО, тим паче англійською мовою.

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

Не вдалося верифікувати якою є усталена частота і форма періодичних презентацій та групових обговорень проміжних результатів досліджень аспірантів. Підтверджено доступ до лабораторного та іншого обладнання, матеріалів, Інтернету, щодо сучасної наукової літератури, електронних журналів і спеціалізованих баз даних - питання лишається без відповіді.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

Верифіковано відповідність підкритерію щодо залучення більшості наукових керівників через участь у різних наукових проєктах, які фінансуються за рахунок державного бюджету, але участь аспірантів підтвердити не вдалося.

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

У закладі є всі можливості та освітнє середовище для створення разових спеціалізованих рад.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Верифіковано часткову відповідність підкритерію.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Задля визначення фокусу чи унікальності(за наявності) ОНП "Фізика та астрономія" провести реальне бенчмаркетингове дослідження для врахування кращого досвіду вітчизняних і зарубіжних ЗВО у оновленій ОНП. Врахувати регіональний контекст та розвиток галузі. При подальшому моніторингу та перегляді врахувати позиції стейкхолдерів з визначеною високою мірою впливу на ОНП "Фізика та астрономія".

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Розширити можливості здобувачів для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Для забезпечення системності та ідентичності під час опису програмних результатів навчання та освітніх компетентностей у оновленій версії ОНП доцільно використовувати чинні "Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти" (<https://drive.google.com/file/d/1wCmjmqZhB8PwEiQsNeQhZgZCfrdiJpvh/view>) чи скористатися однією із визнаних класифікацій, наприклад за авторством Б. Блума, що точно дозволить скоротити їхню необґрунтовано велику кількість. Забезпечити досягнення всіх визначених у ОНП "Фізика та астрономія" ПРН.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Унормувати питання перезарахування кредитів, отриманих здобувачам під час участі у програмах внутрішньої чи міжнародної академічної мобільності.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Використовувати при викладанні на ОНП «Фізика та астрономія» інтерактивні методи навчання та адаптувати використання різних технологічних рішень, опробованих за умов дистанційного навчання. Запровадити системний підхід при реалізації права аспірантів та викладачів на участь у програмах академічної мобільності, не реалізоване в рамках міжнародних договорів про співробітництво, міжнародних програм та проєктів. При перегляді ОНП та змісту ОК враховувати результати власних наукових досліджень викладачів і включати їхні результати і до переліку рекомендованої літератури до дисциплін (ОК) ОНП, і до змістовної частини.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Вдосконалити нормативне забезпечення щодо процедури врегулювання конфлікту інтересів та контрольних заходів у частині об'єктивного оцінювання знань аспірантів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень. Запровадити практику проведення тренінгів, семінарів, інших активностей для усіх учасників освітнього процесу і аспірантів, і викладачів задля популяризації принципів, процедур та механізмів дотримання всіх принципів академічної доброчесності. Інформацію про ці заходи оприлюднювати на офіційних ресурсах ОНУ, бажано ще й англійською мовою.

Критерій 6. Людські ресурси

Залучати до освітнього процесу роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі. Реалізувати право викладачів ОНП на академічну мобільність та сформувати комплексну дієву систему підвищення їхньої кваліфікації та проходження стажування за напрямками діяльності як у вітчизняних, так і зарубіжних закладах і наукових установах. Запровадити систему диференційованого підходу до оцінки діяльності викладачів ОНП "Фізика та астрономія", що має охоплювати всіх учасників, різних категорій та охоплювати різні види діяльності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Своєчасно висвітлювати на сайті закладу чи відділення фізики та астрономії ФМФІТ ОНУ імені І.І.Мечниковата актуальну інформацію щодо освітнього процесу, контрольних заходів, круглих столів та міжнародних програм, вебінарів, стажувань, у тому числі і міжнародних, як для аспірантів, так і для викладачів. Розробити та реалізувати програму, спрямовану на реалізацію права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами (різних категорій).

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Задля збереження унікальності ОНП у сучасному швидкозмінному середовищі, з урахуванням регіональних потреб, здійснювати процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми, у встановлені в інституті терміни, з врахуванням стрімкості змін у спеціальності та позицій внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів. Запровадити практику опитування викладачів, наукових керівників, аспірантів з різних питань їхньої діяльності при реалізації ОНП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Запровадити практику своєчасного оприлюднення на сайті ОНУ інформації про заходи, які забезпечують якість освітнього процесу та якість ОНП. Розмістити на сайті попередні версії ОНП для розуміння динаміки та напрямку її вдосконалення. Створити повноцінну англomовну версію сайту, принаймні «Інформаційного пакету ЄКТС» (з можливістю формувати архів за різні роки). Додати на сайті ОНУ інформацію про викладачів/аспірантів (посилання на їхні профілі у наукометричних базах даних, CV тощо) ОНП "Фізика та астрономія". Наповнити деякі вкладки на сайті ОНУ, які на сьогодні пусті, зокрема вкладка "Кар'єра" (<http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/abitur/kariera>).

Критерій 10. Навчання через дослідження

Запровадити практику перевірки всього науково-методичного доробку можливих наукових керівників здобувачів та викладачів ОНП "Фізика та астрономія" на академічний плагіат, принаймні за останні 5 років. Реалізувати право участі всіх аспірантів та наукових керівників у програмах внутрішньої та міжнародної академічної мобільності.

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ГОЛУБ ОЛЕКСАНДР АНДРІЙОВИЧ